

Tid Torsdagen den 13 juni 2024, kl.16:00-16:55
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Tisdagen den 25 juni 2024 §§ 1-7, 9-11, 14-25, 29-69
Anslaget Onsdagen den 26 juni 2024 §§ 1-7, 9-11, 14-25, 29-69

Omedelbart justerade paragrafer

Justerat Torsdagen den 13 juni 2024 §§ 8, 12, 13, 26-28
Anslaget Måndagen den 17 juni 2024 §§ 8, 12, 13, 26-28

Jan Valeskog

Jonas Naddebo

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S), ordföranden
Jonas Naddebo (C), vice ordföranden
Per Strängberg (S) § 1
Bsrat Asgedom Mebrahtu (S)
Maria Mustonen (V)
Aidin Zandian (V)
Cecilia Obermüller (MP)
Johan Nilsson (M)
Mats Johnsson (SD) § 1
Björn Ljung (L) §§ 1-25, 28-69

Tjänstgörande ersättare:

Emilia Wikström Melin (S) §§ 2-69	För Per Strängberg (S)
Joel Stade (S)	För Maria-Elsa Salvo (S)
Karin Blomstrand (M)	För Kristina Lutz (M)
Christer H Sjöblom (M)	För Annika Elmlund (M)
Julian Kroon (SD) §§ 2-69	För Mats Johnsson (SD)
Marie Della Morte Pålstam (L) §§ 26, 27	För Björn Ljung (L)

Ersättare:

Humaun M. Kabir (S) §§ 1, 18-69
Emilia Wikström Melin (S) § 1
Sara Stenudd (V)
Jonas Darai (V)
Oscar Gullberg (MP)
Julian Kroon (SD) § 1
Marie Della Morte Pålstam (L) §§ 1-25, 28-69
Mikael Blomstrand (C)
Mikael Valier Furtenbach (KD)

Tjänstepersoner:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Amanda Horwitz, Mikael Andersson Ståhl, Torleif Falk, Vilma Herlin, Martin Schröder, Helén Taubert, nämndsekreterare Sara Högne och Fabian Lind, borgarrådssekreterarna Adam Valli Löfgren §§ 1, 18-69, Hanna Amin och Helena Andersson samt personalrepresentant Luis Lopez § 1

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 1**Val av justerare och tid för justering, Dnr 2023-17051-00**

Stadsbyggnadsnämnden utser vice ordföranden Jonas Naddebo (C) att tillsammans med ordföranden Jan Valeskog (S) justera dagens protokoll.

Justering sker tisdagen den 25 juni 2024.

§ 2**Kontoret informerar, Dnr 2023-17052-00**

Vilma Herlin, jurist på stadsbyggnadskontoret, redovisar rättsfallspraxis för några detaljplaner.

Mikael Andersson Ståhl, avdelningschef, informerar om några rättsfall för bygglovs- och påföljdsärenden.

§ 3**Anmälan av inkomna skrivelser aktuella för ärenden som behandlas på stadsbyggnadsnämndens sammanträde, Dnr 2023-17053-00**

Inkomna skrivelser till stadsbyggnadsnämndens sammanträde i ärenden för behandling enligt förteckningar från den 7 juni 2024, den 10 juni 2024, den 12 juni 2024 och från den 13 juni 2024. anmäls.

Bilaga § 3 A-D

§ 4**Anmälan av yttranden och beslut enligt delegation, Dnr 2023-17055-00****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner anmälan av delegationsbeslut.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 29 maj 2024.
Bilaga § 4

Tjänsteutlåtandet avser anmälan av yttranden och beslut enligt delegation.

§ 5**Anmälan av inkomna myndighetsbeslut, Dnr 2023-17056-00**

Inkomna myndighetsbeslut m.m. till stadsbyggnadsnämnden enligt förteckning från den 27 maj 2024 anmäls. Bilaga § 5

§ 6**Anmälan av protokoll från nämndens råd för funktionshinderfrågor 2024, Dnr 2023-17054-00**

Minnesanteckningar från möte mellan stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens presidier och rådet för funktionshinderfrågor från den 13 maj 2024 anmäls. Bilaga § 6

§ 7**Årsrapport 2023 för stadsbyggnadsnämnden. Yttrande till stadsrevisionen, Dnr 2024-04870-1.2.2****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från stadsrevisionen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 15 april 2024.
Bilaga § 7

Tjänsteutlåtandet avser yttrande över årsrapport 2023. Svar på remiss från stadsrevisionen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Underrättelse

Stadsrevisionen ska underrättas om beslutet.

§ 8

Tertialrapport 1 2024 för stadsbyggnadsnämnden,
Dnr 2024-07431-1.2.2

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna förslag till Tertialrapport 1 2024.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna Tillsynsplan för 2024.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 28 maj 2024.
Bil § 8

Tjänsteutlåtandet avser tertialrapport Tertial 1 2024 för stadsbyggnadsnämnden.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Tertialrapport 1 för Stadsbyggnadsnämnden visar på de utmaningar omvärldsläget och krisen i byggbranschen

innebär, men också att den förda politiken inte tillräckligt adresserat och parerat dessa utmaningar. Kraftigt ökade kostnader för alla aktörer i branschen har inneburit en hastig inbromsning i byggandet. Men konjunkturcykler är inga naturkatastrofer omöjliga att förutspå. Centerpartiet betonar att ekonomisk stabilitet och tillväxt måste prioriteras bättre, och ser det som ett misslyckande att adekvat förbereda sig för och svara på de ekonomiska förändringar som påverkar bostadsmarknaden och byggbranschen.

Målen för nämndens verksamhet kommer att bli svåra att nå, inte minst när det gäller det ägda boendet. Bostadsbrist kombinerat med segregation är även ett hot mot Stockholms välbefinnande när företag får svårt att rekrytera. För att inbromsningen av bostadsbyggandet inte ska försvaga stadens tillväxtkraft och öka segregationen krävs politisk handlingskraft. Tyvärr är vänstermajoriteten initiativlös i sin tro på att allmännyttan är lösningen på alla problem, så till den grad att man förvärvar befintliga bostadshus istället för att tillföra nya.

Förra mandatperioden hade vi en positiv trend med ökande NKI inom bygglovsverksamheten. Mellan 2018 och 2022 ökade nämnden sitt utfall i NKI-mätningen med elva indexpunkter. Den trenden bröts 2023 och näringslivets nöjdhet landar på 51, ett ras på sju indexpunkter. Enligt rapporten har man initierat åtgärder för att analysera utfallet. Förra gången staden hade ett vänsterstyre rasade stadens företagsklimat med 101 platser, vilket kan ge en fingervisning om vänsterpartiernas prioritering av näringslivets nöjdhet.

Stadsbyggnadsnämnden prognosticerar ett underskott om ca 18 mnkr, varav huvuddelen kommer av ökade utbetalningar av bostadsanpassningsbidrag. För att möjliggöra en tydligare ekonomisk översikt och mer exakta prognoser, anser Centerpartiet att nämnden bör överväga en utbrytning av bostadsanpassningsbidragen från stadsbyggnadsnämndens driftsbudget. Bostadsanpassningsbidragen är föremål för fluktuationer som drivs av faktorer utanför nämndens direkta kontroll, och att hantera bidragen separat skulle underlätta för både intern och extern rapportering och ge mer transparent och tydlig bild av nämndens budgetföljsamhet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V),

Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stadsbyggnadskontoret har på ett tydligt sätt visat de problem som bostadsbranschen har även detta år. Den samlade bostadsbranschen i Stockholm gör bedömningen att inledda projekt är strävan att fullföljas men nya byggstarter är utomordentligt svårt att genomföra. Målen för nämndens verksamhet kommer att bli svåra att nå, inte minst när det gäller det ägda boendet. Det är särskilt allvarligt eftersom det är så angeläget att vi bygger blandat där stockholmare med olika sociala förutsättningar kan bo tillsammans. Det bygger grunden för social hållbarhet.

Bostadsbrist kombinerat med segregation är även ett hot mot Stockholms välstånd när företag får svårt att rekrytera. För att inbromsningen av bostadsbyggandet inte ska försvaga stadens tillväxtkraft och öka segregationen krävs politisk handlingskraft. Tyvärr är den rödgröna majoriteten initiativlös i sin övertro på att allmännyttan och statliga investeringsstöd är lösningen på alla problem. Vi menar att det emellertid finns en del åtgärder som bör övervägas. Specifikt för stadsbyggnadsnämnden bör staden pröva fler byggaktörsledda detaljplaner där kontoret och byggaktören samarbetar med insatta resurser för att korta planhandläggningen och effektivisera resursanvändningen hos båda parter. Staden bör även se över ifall man kan fördela planavgifterna annorlunda. Att ta ut större delen av planavgiften när projektet är färdigställt och intäkterna kommer in till byggaktören skulle kunna lätta något på kostnaderna för byggnadskreditiven. En begränsning av att förskottsuttag av plankostnaderna kan även vara ett incitament att korta ledtiderna.

Vi ser också med oro på att indikatorn "Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet" enbart uppgår till 51 procent. Utifrån detta förutsätter vi att stadsbyggnadskontoret vidtar åtgärder för att öka nöjdheten och menar att nämnden, vid lämplig tidpunkt, bör ges en lägesredovisning utifrån den treårsplan som kontoret tagit fram. Detta bör rimligen inkludera indikatorn "Andel lovärenden som handläggs inom lagstadgad handläggningstid", som under tertialen uppgår till endast 81,8 procent jämfört med årsmålet på 95 procent.

Vi anser att det är anmärkningsvärt att så många mål anses uppfyllda, trots att det inte överensstämmer med hur det faktiskt förhåller sig. Speciellt målen som gäller trygghet i staden kan knappast vara helt uppfyllda i ljuset av den utvecklingen som skett under perioden. Men även prognoserna för antal påbörjade bostäder samt bostäder inom Stockholmsförhandlingen ligger båda anmärkningsvärt långt under årsmålet.

Avslutningsvis ser mycket positivt på att nämndens verksamhet möjliggör för lokal småskalig energiproduktion genom bygglovgivningen. Under 2023 bifölls omkring 200 ansökningar om solcellsanläggningar, varav 25 procent behandlades i nämnden och 75 procent bifölls genom delegationsbeslut.

Björn Ljung (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stadsbyggnadskontoret redovisar ärligt indikatorerna i ILS på ett öppet och tydligt sätt. De brister som finns redovisas. Men det saknas några tydliga kommentarer som uttalats i budget och i den politiska debatten. Det handlar om genomförbarhet av olika projekt. Den ensidiga satsningen av resurser på Järva ökar inte genomförbarheten i bostadsbyggandet i Stockholm. Det skulle vara mycket välkommet om Järva vore ett område där byggaktörerna har möjlighet att satsa på för att bygga bostäder. Verkligheten är tvärtom. I de kontakter som Liberalerna haft med byggaktörer är det i stort sett ingen som kan få ihop kalkyler för att kunna genomföra bostadsprojekt i Järva. Det som fortfarande är möjligt att genomföra är de planer den Grönblå majoriteten tog fram för delar av Kista.

Ett annat så kallat fokusområde som inte längre nämns är Skärholmen. Stora resurser har lags ner för att planera många projekt i Skärholmenområdet. Det är viktigt att allt det genomförs av kontoret med stöd från politiken.

I en tid av lågkonjunktur bör resurser allokeras effektivt. En förtida planering av Bromma flygplats som bostadsområde är inte rätt prioritering av resurserna. Det är snarare ett sätt att skyla över problem med genomförbarhet i andra delar av staden.

Genomförbarhet handlar också om att den demokratiska processen vid bostadsplaneringen upprätthålls och utvecklas. Liberalerna har i många år förordat ett större arbete med områdesplanering för att kunna visa övergripande planer för invånarna. Ett exempel vi tidigare

framhållit är Spånga som skulle fungera som ett bra område för en områdesplanering, både vad gäller bostäder, trafik och arbetsplatser.

Liberalerna anser att det saknas konkreta och verkningsfulla åtgärder för hur majoriteten avser bemöta det totalt avstannade bostadsbyggandet som vi ser. Av stadens mål om 6000 påbörjade bostäder har endast 553 påbörjats. Så låga siffror har vi inte sett sedan finanskrisens år, inte heller antalet målet markanvisade bostäder är i närheten av att uppnås. Samtidigt anser majoriteten att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet - Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med – att vara delvis uppfyllt, grundat i att styret har uppfyllt ett antal aktiviteter som inte kommer lösa bostadskrisen här och nu.

Det är bekymmersamt att se hur de rödgröna verkar lägga alla sina ägg i en korg kring en hypotetisk exploatering i Bromma parkstad som ligger flera decennier fram i tiden när vi står inför en djup bostadsbrist här och nu. Konsekvenserna av detta befarar Liberalerna, utöver det direkt problematiska för den enskilde individen som saknar en långsiktig och trygg bostad att även påverka Stockholms attraktionskraft negativt. Vi ser därmed risker att bostadsbristen kommer kunna leda till en stor framtida kompetensbrist om inte det nuvarande styret agerar här och nu.

För att få fart på bostadsbyggandet i en tid där det rådande marknadsläget är försvårande, behöver vi från politikens sida gå in och underlätta. Liberalerna menar att stora regelförenklingar krävs som idag sätter stopp och eller är fördröjande i byggprocessen.

Underrättelse

Kommunstyrelsen ska underrättas om beslutet.

§ 9

Motion av Dennis Wedin (M) och Johan Nilsson (M) om att stoppa den planerade exploateringen i Herrängsskogen.
Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr 2023-13673-30

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2024.

Bilaga § 9

Tjänsteutlåtandet avser svar på remiss från kommunstyrelsen om en motion av Dennis Wedin (M) och Johan Nilsson (M) om att stoppa den planerade exploateringen i Herrängsskogen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att bordlägga ärendet.

§ 10**Energistrategi för Stockholms stad, Dnr 2023-15614-30****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till energistrategi för Stockholms stad och överlämnar den till kommunfullmäktige för beslut.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 1 mars 2024.

Bilaga § 10

Tjänsteutlåtandet avser förslag till energistrategi för Stockholms stad.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar den nya Energistrategin för Stockholms stad, en viktig åtgärd som initierades av den tidigare grönbå majoriteten. I takt med att Stockholms stad står inför ökande effektbehov och befintliga kapacitetsbegränsningar i elnätet, är det av yttersta vikt att säkerställa en långsiktigt hållbar energiförsörjning. En stabil och klimatsmart elförsörjning är avgörande för stadens fortsatta hållbara tillväxt och utveckling.

Staden kan och bör göra mer för att stödja ”prosumenter”, både enskildas och företags möjligheter att producera egen energi, genom förenklat regelverk, färre avgifter och fler incitament för mikroproduktion av energi. Centerpartiet vill även möjliggöra för bostadsrättsföreningar att nyttja elen från solceller i hela föreningen genom att införa energigemenskaper och låta bostadsrättsföreningar använda den solcellsproducerade elen i föreningen.

Strategin lyfter de många fördelarna med att samlokalisera ledningsinfrastruktur i kulvertar. Centerpartiet har länge förespråkade lösningar där alla ledningar – el, fiber, fjärrvärme, avlopp, vatten och sopsug, samlas i kulvertar. Det gör att underhålls- och reparationsarbete kan utföras utan att gator behöver grävas upp i tid och otid, men framför allt frigörs mer mark som kan bebyggas när alla ledningsnät samlas på samma ställe. Staden har ingen rådighet över ledningsägarnas investeringar, men staden har rådighet över markanvändningen. Centerpartiet förordade bland annat att Svenska Kraftnäts elledning mellan Örby och Snösätra borde förlagts till kulvertar för att möjliggöra en boulevardisering av Örbyleden med tiotusentals nya bostäder istället för den markkabellosning som effektivt hindrar bostadsbyggandet och utvecklingen av området.

Slutligen saknar vi en utförlig genomlysning av potentiella risker och sårbarheter i energiförsörjningen. Med tanke på stadens beroende av överföringskapacitet från andra delar av landet, vill vi framhålla behovet av att säkerställa energioberoende och robusthet genom diversifierade energikällor och lokalt förankrade energilösningar.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 11

Strategi för Stockholms utomhusbelysning, Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle, Dnr 2024-06806-1.5.3

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslag till strategi för Stockholms utomhusbelysning, och överlämnar den till kommunfullmäktige för fastställande.

Handlingar i ärendet

Gemensamt tjänsteutlåtande från den 20 maj 2024 från stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Norra innerstadens stadsdelsförvaltning.

Bilaga § 11

Tjänsteutlåtandet avser förslag till strategi för Stockholms utomhusbelysning.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till svar, samt att därutöver anföra följande:

Det är bra att staden tar fram en belysningsstrategi och vi kan ställa oss bakom mycket av vad den innehåller. God utomhusbelysning både bidrar till att stadens märkesbyggnader får en fördelaktig be-lysning under kvällar och nätter, och till att stadens grönområden kan användas av medborgarna under längre tider. Rätt belysning är speciellt viktigt för en stad som Stockholm, som under närmare halva året under större delen av dygnet är försänkt i mörker. Dock, förutom att staden ska vara lämpligt be-lyst är en belysningsstrategi inte fullständig utan att den även diskuterar vilken form av ljus som staden ska ha. Varmt ljus, dvs. ljus som drar mot spektrats röda del, ger en

mindre skarp skillnad mellan be-lyst och icke-belysta delar medan kallt ljus, dvs. det närmare blåskalan ger ett kallt intryck och bländar ögat så att omgivningen ses som mörkare. Varmt ljus är således att föredra i offentliga beslutningar på platser där människor rör sig och detta bör kommenteras i en ljusstrategi. När det gäller ljusets påverkan på den biologiska mångfalden är den liten, medan den negativa påverkan på invånarnas användning av mörklagda naturområden är större. Begränsning av belysning som ett led i energieffektivisering ger samma effekt. Mörka områden i staden blir också otrygga områden. Även dessa faktorer bör diskuteras och inkluderas i en belysningsstrategi.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Förslaget till Strategi för Stockholms utomhusbelysning har underrubriken ”Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle”. Centerpartiet menar att idrottsplatser där barn och ungdomar tränar på kvällarna är precis en sådan plats och ett sådant tillfälle som ska ha rätt belysning. Tyvärr verkar majoriteten inte hålla med då man ifjol började släcka ett 20-tal av stadens fotbollsplaner två timmar tidigare. Vittnesmålen är många om att det plötsligt blev kolmörkt mitt under pågående träning.

Under förra mandatperioden drev Centerpartiet på för att planerna skulle ha belysningen tänd till kl. 22.00, en viktig åtgärd i anläggningsbristens Stockholm. Centerpartier värnar självklart biologisk mångfald, men i intressekonflikten mellan stadsgrodors rätt till mörker och barns rätt till en meningsfull och aktiv fritid är vårt val enkelt.

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Kristdemokraterna gick till val på ett tryggt, attraktivt och hållbart Stockholm. Belysning utgör en viktig komponent i

detta: väl belysta stråk ökar tryggheten, att lysa upp våra landmärken bidrar till attraktivitet, likaså kan ljussättning bidra till trivsel genom en säsongs- eller eventbaserad färgpalett. Därtill spelar val av armatur, ljuskälla och teknik roll för minskad miljöpåverkan och ökad hållbarhet. I dessa delar är vi eniga styret.

Strategin för utomhusbelysning tar sin utgångspunkt i fem fokusområden: ljusföroreningar, biologisk mångfald, energi- och resurseffektivisering, gestaltning och anpassning till stadsbild, samt trygghet och säkerhet. Vi instämmer i valet av områden och den generella inriktningen med strategin att minska ljusföroreningar, stärka biologisk mångfald och effektivisera belysningen. Men i synen på avvägningar mellan intressekonflikterna som strategin redogör för anser vi att det mänskliga perspektivet, det om trygghet och säkerhet, alltid behöver vara överordnat övriga perspektiv. Staden får inte tumma på invånarnas trygghet i syfte att spara pengar eller värna biologisk mångfald.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 12

Miljöprogram 2030 för Stockholms stad, Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr 2024-05330-1.6

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande registrerat den 28 maj 2024.

Bilaga § 12

Tjänsteutlåtandet avser svar på remiss från kommunstyrelsen om miljöprogram 2030 för Stockholms stad.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Miljön och klimatet utgör några av vår tids mest angelägna ödesfrågor. Det är avgörande att miljöarbetet drivs på alla nivåer: inom EU, nationellt i Sverige och lokalt i Stockholm. Stockholm ska vara en klimatpositiv stad senast 2030 och en fossilbränslefri stad senast 2035. För att nå målen behöver vi jobba på flera fronter samtidigt, med teknik som koldioxidinfångning, med att fasa ut fossila bränslen och med att få ner utsläppen från bygg- och fastighetssektorn.

Förslaget till uppdaterat Miljöprogram innehåller flera ambitiösa mål och åtgärder som Centerpartiet välkomnar. Däremot brister programmet i flera viktiga aspekter och nödvändiga verktyg för att lyckas med åtgärderna saknas. Vi delar även kontorets kritik om inneboende målkonflikter. Det riskerar att göra Miljöprogrammet till ett hårt slag hårt i luften, särskilt på områden staden har begränsad rådighet över. Förslaget sätter stor tilltro till "samverkan" och "kommunikation". Vi känner en viss skepsis över att budskap på stadens reklamvitriner ska lyckas ändra stockholmarnas beteenden till att halvera sina utsläpp från konsumtion.

Många viktiga punkter i programmet saknar helt indikatorer och siffrersatta mål. Bland annat saknas konkreta mål för hur

mycket koldioxid som ska fångas in genom bio-CCS, en viktig teknik för att minska stadens utsläpp. Programmet inkluderar positiva åtgärder för biologisk mångfald och minskning av luftföroreningar och plastanvändning. Däremot saknar vi förslag på hantering av ett av stadens stora miljöproblem, nämligen snötippning i vatten.

Beträffande matproduktionen saknas det mätbara mål för att öka andelen svenskt och ekologiskt producerade livsmedel. Centerpartiet anser att 100 procent svenskt vid matupphandling bör vara målet där det är möjligt, och att större fokus borde läggas på viltkött på grund av dess miljö- och hälsofördelar. Vi beklagar att bland de 132 remissinstanser som styret har valt att skicka miljöprogrammet till så finns inte några av de viktigaste samhällsaktörerna inom livsmedel och matproduktion såsom LRF, Lantmännen och Livsmedelsföretagen med. Eller menar styret att ett alternativt andelsjordbruk i Kungsängen är representativt för hela livsmedelssektorn?

Centerpartiet vill se en folkrörelse för klimatet och Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalet. Stadens miljöprogram är ett viktigt verktyg för att nå detta och bör därför revideras för att inkludera konkreta, siffrsatta mål som effektivt kan mäta, följa upp och minska stadens klimatpåverkan.

- 3) Johan Nilsson m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis hänvisa till kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen, samt att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en av världens ledande städer vad gäller klimatomställning. Just därför menar Moderaterna att det är av största vikt att Stockholm bedriver ett miljö- och klimatarbete som både ger resultat och inspirerar andra städer till att ta efter. Då krävs långsiktiga och effektiva insatser för miljön och klimatet kombinerat med ökad tillväxt.

Stockholms stads miljöprogram fastslår stadens strategiska inriktning inom miljö- och klimatområdet. Genom sju konkreta mål utgör programmet också basen för flera av stadens handlingsplaner. Flera av målen i förslaget till nytt miljöprogram känns igen från det nuvarande miljöprogrammet som fastslogs av den förra grönbå majoriteten. Det visar på en tydlighet och långsiktighet inom stadens hållbarhetsarbete vilket i sin tur skapar legitimitet även utanför organisationer.

Förslaget till miljöprogram understryker behovet av samverkan, delaktighet och engagemang. Några av målsättningarna inkluderar utöver staden även handling från exempelvis näringslivet, civilsamhället, akademien och stockholmarna. Det är en viktig poäng att fler utanför stadens organisation är med och de facto gör omställningen. Men det aktualiserar även frågan kring vilka områden staden har rådighet att bestämma över.

Nytt för detta program är målet om en rättvis och inkluderande omställning. Utöver att staden ska fortsätta arbetet vad gäller klimatanpassning och att fler ska känna sig delaktiga i stadens miljö- och klimatarbete vill Moderaterna i detta även lyfta tryggheten. Inte minst vad gäller utformningen och skötseln av det offentliga rummet och vid/på stadens idrottsanläggningar. Detta eftersom det största hotet mot en rättvis och inkluderande stad i dagsläget är den omfattande otryggheten, inte minst i Stockholms utanförskapsområden. Det här är anledningen till att Moderaterna i vår budgetreseration lagt särskilda medel för städning och skötsel av det offentliga rummet – något som också bidrar till mer välmående natur och mer cirkulär avfallshantering.

Moderaterna står fortsatt bakom målen som tidigare antagits av staden vad gäller ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 samt en fossilfri organisation 2030. Det är av största vikt att Stockholms stads miljö- och klimatarbete går i linje med Parisavtalet och svensk lagstiftning. Moderaterna sätter även stor tillförsikt till EU:s Green Deal vilket är i linje med Parisavtalet och bland annat innebär att transportsektorn framgent kommer omfattas av ETS-systemet. Vi är övertygade om att Stockholms resa mot att bli fossilfritt handlar om att hjälpa stockholmarna ställa om och göra mer hållbara val. Det är därför vi är så angelägna om att skynda på utbyggnaden av inte minst den offentliga laddinfrastrukturen och möjliggöra för fler privata aktörer att sätta upp laddpunkter där det behövs. Moderaterna vill vidare att stadens elproduktion från solceller ska femdubblas till 2030 samt att handläggningstid för bygglov för solceller och bergvärme för privatpersoner halveras.

Nya avfallsdirektiv och lagstiftningar har satt målet om ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm i nytt ljus – inte minst eftersom staden fått ett ännu större ansvar än tidigare för avfallshanteringen. Kombinerat med att möjliggöra för mer resurseffektiva och cirkulära kretslopp vill Moderaterna lyfta behovet av att staden uppfattas som framåtlutad och

inlyssnande – inte minst gentemot stadens företagare vilka också ålagts ett större ansvar för avfallshanteringen.

Vad gäller ett giftfritt Stockholm vill Moderaterna understryka behovet av att arbetet – inte minst vad gäller förbud – är harmoniserat med gällande lagstiftning och inte minst övriga kommuner i regionen. Arbetet behöver löpande utvärderas för att dels bedöma kostnaderna, dels bedöma att stadens normer är verkningsfulla och faktiskt ger effekt.

Förslaget till Stockholms elfte miljöprogram lyfter flera gånger att Stockholm ska vara en internationell förebild. Moderaterna vill i de delarna understryka att Stockholm också bör vara ett föregångsexempel för andra städer – både i Sverige, Europa och resten av världen – vad gäller urbant miljö- och klimatarbete. Det kräver dock att vi lyckas bevisa att hållbarhet i alla tänkbara aspekter kan kombineras med tillväxt och välbefinnande. Just därför är det särskilt viktigt att hela Stockholm – inte bara staden som organisation – uppfattar stadens miljö- och klimatarbete som legitimt. Annars kommer stadens mål att misslyckas och Stockholm blir en sämre stad.

- 4) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna Sverigedemokraternas yttrande som svar på remissen, samt att därutöver anföra följande:

Stockholms stad ska vara en ansvarstagande kommun som främjar social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Alla åtgärder ska vara förankrade i beprövade best-practice metoder med syftet att maximera miljövinsten/utsläppsminskningen per investerad krona.

Stockholms stad bör särskilt fokusera på att bevara grönområdena och stärka den biologiska mångfalden, samt rena våra vattendrag. Den kraftiga byggtakten och förtätningen innebär att viktiga grönområden försvinner. En grönskande stad är viktig för människors och djurs välbefinnande och skapar höga levnadsqualitéer. I detta ingår att nyplantera träd i samband med att avverkning sker på grund av almsjukan. Grönytor bidrar även till klimatanpassningar, genom att de, på grund av sin kapacitet att ta upp dagvatten, motverkar översvämningar.

Cirkularitet och återbruk kan vara befogat för vissa produkter, men för andra är kostnaden för hög jämfört med den potentiella nyttan. Åtgärder med varierande effektivitet

måste ställas mot varandra i det lokala, nationella och internationella klimat-och miljöarbetet.

Frisk luft ska vara en självklarhet i Stockholm. För att nå detta krävs grönska, samt internationella arbete för att minska partikelutsläppen i Baltikum där de är som värst. Det krävs även en skärpt regelefterlevnad av miljözon klass 1. Däremot bör nya miljözoner som inkluderar andra fordon än tunga lastbilar ej införas på grund av den oskäligt höga samhällskostnaden mätt i kvalitetsjusterade levnadsår.

- 5) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Arbetet för klimatet och miljön är vår tids ödesfrågor. I grunden är det en frihetsfråga för kommande generationer. Stockholm skall klara sina åtaganden inom Parisavtalet men vi skall också gå i täten så att detta sker. Målen skall nås genom en ekonomi i tillväxt och innovation genom grön teknik. Liberalernas klimatpolitik utgår från principen om att förorenaren betalar. Stadens klimatpolitik skall stå för långsiktighet och förutsägbarhet. Spelreglerna skall vara tydliga för samhällets aktörer. Liberal klimatpolitik är inte symbolpolitik

Det är positivt att staden nu uppdaterar sitt miljöprogram och därigenom kan både höja ambitionerna och även inkludera nya metoder och tekniker för att bidra till den gröna omställningen. Mycket av det som tas upp är steg i rätt riktning, samtidigt ser vi att mer behöver göras.

Genom koldioxidinfångning s.k. bio-CSS tar staden stora kliv mot att nå klimatpositivitet, där kraftvärmeverken i Värtan såväl som det i Lövsta avgörande. Lövstaverket behöver planeras för att göra det möjligt. Det kräver fortsatt teknikutveckling och långsiktigt samarbete mellan olika aktörer

Att minska mängden koldioxid och skadliga partiklar i luften är en av de bästa och starkaste hälsofrämjande åtgärder vi kan göra för stadens alla invånare. Staden måste våga tänka nytt och bejaka teknikutvecklingen inom grön tech. Här ser vi att smarta träd s.k. vertikala planteringar skulle bidra till att minska andelen skadliga partiklar i luften och därmed värna om människors och djurs hälsa. Genom att minska luftföroreningen på marknivå bidrar vi även till att sänka temperaturen under varmare väderförhållanden.

I Stockholm finns drygt 100 000 laddbara personbilar och nästan var tredje bil som var registrerad i staden under 2023 är eldriven. Närmare hälften av alla nyregistrerade bilar i staden var helelektriska utöver det en fjärdedel laddhybrider. Utvecklingen mot en fossilfri fordonstrafik ökar alltså och detta ställer en stor efterfråga på en fungerande och tillgänglig laddinfrastruktur. Detta kräver alltså att utbyggnaden av laddplatser behöver öka i högre takt än nu. Vårt mål är att 50 procent laddplatser kan uppnås 2026 och 100 procent laddplatser i innerstaden respektive 80 procent i ytterstaden 2030. Målen skall prövas i ljuset av teknikutvecklingen 2026 och tillgängliga affärsmodeller

Liberalerna vill att mer av den elförbrukning stadens bolag och förvaltningar står för ska vara från grön och lokalproducerade källor, här bör staden se över möjligheten med att installera solceller även på fasader utöver tak och främja samt underlätta för privata investeringar i solcellspaneler.

Vi ser gärna även att staden frångår åtgärder som har låg eller ingen verkning samt evidens, såsom cykeljourer och centrum för cirkularitet och istället satsar på klimatåtgärder som har en bevisad effekt. Vi ska fortsätta främja en cirkulär ekonomi och återbruk särskilt inom bygg och infrastruktur. Större delar av befintliga hus och material ska användas igen och därigenom minska en onödig förbrukning av resurser.

En av punkterna som programmet lyfter är att minska stockholmarnas flygresor, samtidigt noterar vi att programmet inte lyfter stadens anställda och de flygresor som görs av dem. Vi ser hellre att Stockholm går före som ett bra exempel och har skarpare mål om att minska andelen flygresor som görs av stadens personal, som man har direkt rådighet till skillnad från stadens invånare.

När det kommer till flyg, så anser Liberalerna att det är problematiskt att staden väljer gå vidare med att avveckla Bromma flygplats samtidigt som vi ser hur utvecklingen inom el- och vätegasflyg kommer göra det möjligt att ställa om flygplatsen från en fossildriven flygplats till ett klimatsmart nav för resor till och från Stockholm. Konsekvensen av avvecklingen blir istället att vi kommer se ökade resor till och från Arlanda som kommer medföra högre utsläpp.

Avslutningsvis, det ska vara lätt för stockholmarna att leva hållbart och invånarnas ekologiska fotavtryck ska minska

genom incitament och goda exempel. Staden ska ge stockholmarna rätt förutsättningar och en reell chans att ställa om, där detta kräver en bättre kommunikation, lyhördhet och dialog. Ska Stockholm lyckas med den gröna omställningen är det viktigt att alla förstår varför åtgärder behövs och hur det kommer till gagn för alla involverade. Ingen ska behöva lämnas efter när vi ställer om och genom en liberal och grön miljöpolitik så värnar vi om både individen och klimatet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att delvis godkänna förslag till reviderat Miljöprogram,
2. Att återinrätta tidigare mål om fossilfri stad och fossilfri organisation, samt justera programmet utifrån vad som anförs nedan,
3. Att därutöver anföra följande:

Stockholm klassas återkommande som en av världens mest gröna och hållbara städer, ofta som den mest hållbara i flera internationella rankingar. Det är inte konstigt med tanke på att stadens näringsliv bland annat består av världsledande aktörer inom innovation och grön teknik, framstegshungriga entreprenörer och IT-talanger från hela världen. Staden består till drygt två tredjedelar av grönbå ytor, till överväldigande del grönyta trots en mycket omfattande stadsutveckling i över ett decennium. Stockholmarna är dessutom tredje bäst i världen att välja kollektivtrafik framför egen bil, de bor i energieffektiva bostäder och 98 procent av deras avfall återvinns eller blir till energi.

Tack vare teknikutvecklingen har staden bevisat att tillväxt i både ekonomi och befolkning kan gå hand i hand med minskad klimatpåverkan genom omställning, inte avveckling. Sedan år 2010 har stadens koldioxidutsläpp mer än halverats samtidigt som befolkningen vuxit med omkring 20 procent. Utsläppen av svaveldioxid och kolmonoxid, vilka historiskt sett utgjort ett stort problem, har minskat med mellan 86 – 94 procent sedan år 1990. Vissa föroreningar har minskat så pass sedan 90-talet att de inte längre mäts. Stockholm är på rätt väg och omställningen går

allt snabbare, särskilt inom transportsektorn som utgör en stor andel av kvarvarande utsläpp. Nära 75 procent av sålda bilar i Stockholm är laddbara fordon vilket är en dubbling på bara 3 år. Sammantaget finns det många segrar för stockholmarna att vara stolta över.

Dock finns det fortsatt utmaningar att hantera för att uppnå en klimatneutral stad. När staden växer behöver byggsektorn ställa om, gammal industrimark saneras och hållbara bostäder byggas. När stockholmarna blir fler behöver förskolor och skolor fasa ut miljö- och hälsoskadliga kemikalier, sårbara grupper skyddas från effekterna av extremväder och möjligheten att göra smarta val i vardagen säkerställas. Här är vi eniga.

Men en växande stad ställer större krav på avlopps- och avfallshantering, områden som tyvärr påvisat markanta problem till följd av ideologiska skygglappar och bristfällig styrning. Verklighetens behov har åsidosatts till förmån för visionära försöksverksamheter och glädjekalkyler. Resultatet blir en dyrare men mer eftersatt avfallshantering samt färre välfungerande återbruks- och återvinningscentraler.

En ändamålsenlig, renodlad politik är även en grundläggande förutsättning för att vinna acceptans från invånarna i en stad i omställning, samt deras förståelse för de åtgärder politiken utför med deras skattemedel. Symbolpolitiska åtgärder som försvårar vardagen, fördyrar arbetet och bara förflyttar utsläppen är därför inte bara ineffektiva, de riskerar även att bidra till ett motstånd mot en välbehövd omställning.

Vi kristdemokrater ser trots dessa svårigheter med optimism på framtiden. Med den goda historiken i ryggen är vi övertygade om att även vår tids utmaningar kan hanteras. Genom ett mer ändamålsenligt, renodlat arbete med fokus på största nytta och kommunens rådighet kan Stockholm förbli världens mest hållbara stad – utan att spåka det näringsliv och de invånare som bidrar så starkt i omställningen redan idag.

Kristdemokraterna välkomnar styrets beslut att låta miljöprogrammet sträcka sig till och med år 2030. Att synka programmets giltighetstid till stadens miljömål och övriga styrdokument underlättar samverkan och minskar riskerna för dubbelarbete i nämnder och bolag. Vi ställer oss även till fullo bakom fem av programmets sju övergripande miljömål, nämligen att Stockholm ska ha ett livskraftigt

ekosystem, att staden ska klimatanpassas, bli mer resurseffektiv och cirkulär, giftfri samt att luften ska vara frisk och ljudmiljön god.

Vi noterar att styret väljer att ersätta de två målen om en fossilfri och klimatpositiv stad med nya mål om klimaträttvisa och stadens globala klimatavtryck.

Målet om klimaträttvisa befarar vi kommer leda till en mer diffus miljöpolitik som flyttar fokus från utsläpp och hållbarhet till socioekonomiska frågor, identitetspolitik och ifrågasättandet av vårt västerländska ekonomiska system. Att politisera miljöpolitiken ytterligare till att omfatta politikområden som fundamentalt skiljer samtliga partier från varandra riskerar att försvåra en välbehövad omställning. En omställning som hittills påvisat stora framgångar utan avkall på vårt välbefinnande.

Vi ser visserligen fördelar med att synliggöra på vilket sätt beslut och åtgärder gynnar olika sårbara grupper i samhället, det sker delvis redan i flera nämnder. Att däremot ge dessa positiva bieffekter större prominens än de primära miljöeffekter vi ämnar uppnå med miljöprogrammet, ser vi stora problem med.

Styret föreslår till exempel att våra yngsta barn och äldsta äldre ska äta mer vegetariskt i klimat- och miljösyfte, istället för att utveckla deras måltider för att fler ska få i sig näringsriktig, god mat. Att arbetsmarknads- och utbildningsinsatser ska utformas för gröna verksamheter, hellre än att tillgodose det primära målet att hjälpa en individ att komma ut på arbetsmarknaden utifrån sina egna behov, intressen och förutsättningar. De föreslår att inköp ska utformas med än mer långtgående inköpskrav än idag med målet att minska utsläppen i produktions- och leveransledet, istället för att kostnadseffektivt utgå från våra kommunala verksamheters faktiska behov. De vill att de verksamheter som kommer i daglig kontakt med invånare ska nyttjas för att stärka deras delaktighet i miljö- och klimatarbetet, istället för att möta invånare kravlöst med utgångspunkt i deras behov. Man vill även utveckla föreningsstöd för miljö- och klimatarbete, istället för att lyhört utforma stadens civilsamhällesstärkande arbete utifrån just civilsamhällets eget behov.

Klåfingrigheten är öronbedövande. Intentionen är naturligtvis god men nämndernas kärnuppdrag med tillhörande verksamheter och insatser måste alltid vara till

för medborgarna och alltid utgå från deras behov, inte miljöpolitikernas.

Målet om stadens globala klimatavtryck har vi mycket liten rådighet över, framförallt avseende stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp som utgör ett stort fokus i styrets miljöpolitik. Kristdemokraterna förvånas starkt över programmets systemkritiska inställning till vårt västerländska ekonomiska marknadssystem i kampen mot konsumtion, när utsläppen inte längre finns inom stadens rådighet. Men svaret på avsaknaden av kommunal rådighet är inte köpstopp och omstörtning av vårt västerländska levnadssätt – frågan om konsumtionsbaserade utsläpp hör helt enkelt hemma på annan plats. Den hör hemma i länder vars produktions- och leveransled är smutsiga. Den hör hemma i EU som reglerar vår handel med omvärlden. Och den hör hemma vid köksbordet där varje familj utifrån sina egna förutsättningar har möjligheten att välja den ekologiska matkassen och de svenska varorna framför de utländska. Men den hör inte hemma i Stockholms stadshus.

Som invånare i en av världens mest hållbara, gröna och omställda städer har vi mycket att vara stolta över. Stockholm har redan visat att tillväxt i såväl ekonomi som befolkning inte utgör hinder för att minska utsläppen eller ställa om, tvärt om. Det är tack vare det välstånd och den teknikutveckling som vårt västerländska ekonomiska system möjliggjort som vi kommit långt i omställningen. Kristdemokraterna ser mycket optimistiskt på att Stockholm återigen kommer klara de utmaningar vi idag står inför och vi kan göra det utan att vare sig styra över eller spåka världens mest hållbara invånare.

Underrättelse

Kommunstyrelsen ska underrättas om beslutet.

§ 13

Motion om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm från Jan Jönsson m.fl. (L). Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr 2024-05774-1.6

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 6 maj 2024.
Bilaga § 13

Tjänsteutlåtandet avser svar på remiss från kommunstyrelsen om att utreda och tillskapa sociala bostäder i Stockholm, motion från Jan Jönsson m.fl. (L).

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla motionen, samt att därutöver anföra följande:

Precis som framgår av tjänsteutlåtandet så är hemlöshet ett mångfacetterat problem som kräver både individuella och strukturella lösningar. Vi menar att socialförvaltningen med sin kompetens de som bäst känner målgruppen som skulle vara aktuella för sociala bostäder och därför bör ett mer djupgående samarbete mellan socialförvaltningen och exempelvis exploateringsnämnden komma till stånd.

Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har andra kompetensområden och den stora utmaningen för att tillskapa sociala bostäder ligger i att det behövs en samsyn mellan socialtjänsten och exempelvis stadsbyggnadsnämnden samt bostadsbolagen. Det krävs kännedom om målgruppens behov kombinerat med förståelse för byggnadsprocesser för att hitta en lösning.

Begreppet sociala bostäder har en bitvis negativ association i Sverige, och vi liberaler menar att själva begreppet inte är det viktiga, men vad vi gör för att lösa problemet för de som är utestängda från bostadsmarknaden på grund av extrema ekonomiska trösklar och bristande tillgång på bostäder.

Vi anser därför att staden i ett första skede bör utreda hur tjänstepersoner från socialtjänsten kan inkluderas i markanvisning för att tillskapa sociala bostäder i någon form i Stockholm.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD).

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar att Liberalerna vill se socialt hållbara bostäder. Det är en viktig politik för att få till en mer fungerande bostadsmarknad i såväl staden som landet. Att få fram fler bostäder som kan efterfrågas av kapitalsvaga hushåll är en av de största utmaningarna på Sveriges och Stockholms bostadsmarknader. Därför motionerade Centerpartiet redan under 2017 om detta.

Det är enligt bostadsförsörjningslagen ett kommunalt ansvar att planera för bostadsförsörjningen samt att ge kommuninvånarna möjlighet att leva i ”goda bostäder”. Läget på Stockholms bostadsmarknad, där stora grupper har mycket svårt att skaffa ett långsiktigt tryggt boende, rimmar illa med bostadsförsörjningslagen. Det kan handla om ensamstående mammor med barn, låginkomsttagare, unga och nya stockholmare som inte kunnat spara ihop tillräcklig kötid eller insats. Olika begrepp som affordable housing, social housing eller socialt hållbara bostäder eftersträvar i grund och botten samma sak: ökade möjlighet för dessa grupper att kunna hitta någonstans att bo.

I Centerpartiets budgetreservation föreslår vi att markanvisningspolicyn revideras för att kunna ställa villkor på en andel öronmärkta billigare bostäder när mark upplåts. I vår reservation till exploateringsnämndens verksamhetsplan preciserade vi att staden i markanvisningar under 2024 öronmärker en andel på minst 300 bostäder som upplåts till resurssvaga hushåll genom behovsprövning.

Underrättelse

Kommunstyrelsen ska underrättas om beslutet.

§ 14**Tiljan 2**, Örby Slott, Dnr 2023-08602-52**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om planändring.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 14

Tjänsteutlåtandet avser begäran om prövning av planbesked för Tiljan 2 i stadsdelen Örby Slott.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - a) Att bifalla planansökan om fastighetsdelning.
  - b) Att uppdra åt stadsbyggnadskontoret att upprätta ett Start-PM för Tiljan 2.
  - c) Att därutöver anför följande:

Småhus av olika slag är den boendeform som efterfrågas av många men som är svårt att tillgodose inom Stockholms stad. På olika sätt försöker fastighetsägare dela tomter och maximera byggrätter på sätt som inte är önskvärt.

I detta fall skulle en ytterligare bostad kunna åstadkommas i ett attraktivt villaområde genom att fastigheten delas i två tomter. Kravet på att upprätthålla minst 600 m² per tomt klaras. Även om en byggnad på den tillkommande tomten

skulle kunna få en ovanlig form bör möjlighet ges att dela tomten och att tillföra ytterligare en bostad.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet.

§ 15

Formannen 16, Södermalm, Dnr 2023-12510-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 november 2023.

Bilaga § 15

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Formannen 16 i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).

- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbetet inte påbörjas, dvs. avslag på kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

SD motsätter sig inte att gården till Stalands möbler utvecklas och platsen kan rymma en mindre utbyggnad, antingen av butikslokaler eller ett mindre bostadshus. Föreliggande förslag om ett bostadshus i upp till fyra våningar är för stort på en gata som redan är hårt exploaterad. Gården behöver vara i huvudsak obebyggd för att bidra till en god boendemiljö för de som bor längs gatan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är positivt att tillägg av nya bostäder och service kan ske i stadens centrala delar och att planförslaget aktiverar kvarteret med stadskvalitéer. Det bör beaktas om möjligheten till p-köp i närområdet kan vara aktuellt för att minimera antalet nya parkeringsplatser på platsen. I det fortsatta planarbetet är det viktigt att den nya byggnadens skala, proportioner och gestaltning harmoniserar med den kringliggande bebyggelsen på platsen.

§ 16

Del av Solhem 15:3, Solhöjden, Solhem, Dnr 2024-01707-4.4.2

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 16

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av del av Solhem 15:3 i stadsdelen Solhem.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att bordlägga ärendet.

§ 17

Don Carlos 9, Vinsta, Dnr 2024-03350-4.4.2

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 17

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Don Carlos 9 i stadsdelen Vinsta.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 18

Spetskålen 16, Hässelby Villastad, Dnr 2024-05904-4.4.2

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 18

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av
Spetskålen 16 i stadsdelen Hässelby villastad.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt
kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Den aktuella tomten är kuperad och vår bedömning är att
det är svårt att förtäta i enlighet med riktlinjerna för varsam
utveckling av småhus- och villaområden. Vi utgår i från att
dessa riktlinjer kommer att följas i bygglovsprocessen och
att ny föreslagen bebyggelse harmoniserar väl med
omgivningen.

§ 19

Del av Sätra 2:1 m.fl. vid Järnbärvägen, Bredäng,
Dnr 2021-14726-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 8 december
2023.
Bilaga § 19

Tjänsteutlåtandet avser kompletterande ställningstagande inför
granskning för del av Sätra 2:1 m fl. vid Järnbärvägen i
stadsdelen Bredäng.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att bordlägga ärendet.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Med tanke på bostadsbristen och byggkrisen, vilka har långtgående samhällsekonomiska konsekvenser, samt med medvetenhet om att långa ledtider medför ökade kostnaderna för bostadsbyggandet, anser Centerpartiet att det är oansvarigt av majoriteten att ytterligare förlänga processerna och hålla bostadsutvecklare gisslan genom att bordlägga genomförbara projekt in absurdum.

§ 20

Eremiten 2 m.fl. vid Kilabergsvägen, Midsommarkransen,
Dnr 2022-04701-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden ger kontoret i uppdrag att upprätta reviderat planförslag och ställa ut förslaget för granskning.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 20

Tjänsteutlåtandet avser redovisning av plansamråd och ställningstagande inför granskning av förslag till detaljplan för Eremiten 2 m.fl. i stadsdelen Midsommarkransen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag (att planförslaget ställs ut för granskning), samt att därutöver anföra följande:

SD godkänner att tomten bebyggs och menar att det kan bidra till att området utvecklas på ett positivt sätt. Vi har däremot en tveksamhet till att bensinstationen rivs om det inte görs i samband med att den ersätts av en ny station på annan plats i närområdet. Redan nu har alla bensinstationer i innerstaden stängts. Det betyder att innerstadens bilister kör till bensinstationer i närförort. Om staden nu börjar lägga ner stationer även där blir det långa avstånd för att tanka bilen.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Projektet bidrar positivt till stadens bostadsförsörjning genom att tillföra cirka 60 nya bostäder och lokaler. De planerade verksamheterna och bostäderna ligger nära kollektivtrafikförbindelser, vilket gör området lättillgängligt och uppmuntrar till hållbara transportalternativ. Genom att förlänga och omvandla Hägerstensvägen till en levande stadsgata skapas en mer dynamisk och attraktiv stadsmiljö, som ökar social interaktion och aktivitet. Denna förändring bidrar också till att fler människor får tillgång till viktiga tjänster och bekvämligheter inom gångavstånd.

Detaljplanen möjliggör dessutom skolverksamhet och utveckling av skolgården som trots sin mindre storlek behöver tillföras ökad grönska. Något som skapar en bättre miljö för eleverna och främjar hälsa och välbefinnande. Genom att planera bottenvåningar för olika verksamheter skapas en tryggare miljö med ökad aktivitet och närvaro av

människor, vilket kan skapa en mer levande stadsdel. Grönområden och rekreationsytor i anslutning till skolor och bostäder erbjuder en trivsamt miljö, dämpar klimatförändringar och bidrar med ekosystemtjänster vilket ger en mer hållbar och inkluderande stadsutveckling. Därför behöver arbete ske med att tillföra mer stadsgrönska och fler träd planteras.

För att ytterligare främja ett klimatsmart resande och minska behovet av egen bil är det viktigt att projektet fortsätter arbeta med fler mobilitetslösningar. Detta inkluderar att utöka möjligheterna för bilpooler och öka antalet cykelplatser samt integrera andra delade mobilitetstjänster. Genom att skapa gång- och cykelvänliga miljöer, och erbjuda fler alternativa färdmedel till bil, kan projektet i högre grad bidra till en mer hållbar stad. Utformningen av korsningen Hägerstensvägen-Kilabergsvägen bör studeras vidare i det fortsatta arbetet.

§ 21

Gigan 19 m.fl., Långsjö, Dnr 2021-16802-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att anta förslaget till detaljplan.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 21

Tjänsteutlåtandet avser antagande av förslag till detaljplan för Gigan 19 m.fl. i stadsdelen Långsjö.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).

- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att detaljplanen ej antas, samt att därutöver anföra följande:

Projektet bör omarbetas eller avslås. Det har undergått en omarbetning där delar av tidigare föreslagna delar reducerats. Ändringarna är enligt vår uppfattning mest kosmetiska och inte tillräckliga för att möta den kritik som grannarna fört fram. Den föreslagna tillbyggnaden stör fortfarande grannarna i alltför hög grad. En ytterligare våning på fastigheten mot norr kan accepteras om den byggs på en del som är längre från grannhusen och därmed stör grannarna i mindre utsträckning. Restaurangen i en av fastigheterna upplevs som störande för flera grannar och bör, om den alls ska finnas kvar, inrymmas i de delar som är längst ifrån grannarna. Den föreslagna tillbyggnaden passar inte heller in i omgivningen utan bör omarbetas till att bättre smälta in med husen i närområdet. Om inte detta kan tillgodoses bör förslaget avslås.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Nämndens beslut kan överklagas (se kungörelse om antagande).

§ 22

Kantaten 1, 2 och 13, Herrängen, Dnr 2022-14601-541

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att anta förslaget till detaljplan.

Reservation

Cecilia Obermüller (MP) och samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till Cecilia Obermüllers förslag.

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 22

Tjänsteutlåtandet avser antagande av förslag till detaljplan för
Kantaten 1, 2 och 13 i stadsdelen Herrängen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Cecilia Obermüller (MP) med stöd av Johan Nilsson m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete avbryts och att tre fastigheter bibehålls, samt att därutöver anföra följande:

Nämnden menar att förslaget att upphäva fastighetsindelningen inte ska bifallas och avstyrker föreslagen detaljpaneläggning som medger att man går från idag 2 till planerade 8 hushåll inom samma yta om ca 3000 kvadratmeter.

Idag obebyggda fastigheten Kantaten 1 kan dock bebygga med ett en- eller tvåbostadshus.

Nämnden menar att det liggande bebyggelseförslaget inte följer den av kommunen antagna strategin om varsam utveckling av småhus- och villaområden, då områdets gröna karaktär inte går att bevara när 4 parhus med tillhörande tillfarter och parkeringsplatser ska inrymmas inom det område som idag är dimensionerat för tre enfamiljshus.

Rivning av funktionsdugliga byggnader ska av miljö- och klimatskäl undvikas och hårdgöring av mark och fällning av större träd likaså

Den planerade bebyggelsen tillvaratar och anpassas inte i tillräcklig grad till Herrängsområdets befintliga karaktärsdrag, värden och struktur.

Förslaget måste ses som ovarsamt och inte förenligt med en hållbar stadsutveckling.

- 3) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Vid sammanträdena i januari och november 2023 var Sverigedemokraternas uppfattning att byggnation i bostadsområden ska passa in och reflektera områdets befintliga karaktär, snarare än att förändra den till förmån för något annat. Utifrån denna utgångspunkt ansåg vi det finnas flera skäl till att göra ett omtag i ärendet. Denna inställning kvarstår. Om platsen ska bebyggas anser SD att den nu obebyggda tomten kan bebyggas med ett hus med maximalt två bostäder men på de två övriga tomterna bör endast, som nu, finnas enbostadshus.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Herrängen karaktäriseras starkt av den renodlade villastadens stadsbyggnadsideal. Tyvärr har det under de senaste åren trängts in flerfamiljshus som både bryter med områdets småskalighet, men även med det smala gaturummets kapaciteter avseende ökad trafik och parkeringsbehov. Kristdemokraterna gick till val på att stoppa ovarsam förtätning samt att bevara stadens renodlade villaområden. Vi anser därför att exploateringen på platsen bör omfatta fler villor, inte flerfamiljshus. I Herrängens villaområde ska småhus vara norm både idag och i framtiden.

Underrättelse

Nämndens beslut kan överklagas (se kungörelse om antagande).

§ 23

Bärgningsbilen 1, Örby, Dnr 2023-06624-541

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att anta förslaget till detaljplan.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 23

Tjänsteutlåtandet avser antagande av förslag till detaljplan för Bärgningsbilen 1 i stadsdelen Örby.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det faktum att aktuell fastighet ligger i utkanten av ett villaområde och angränsar till allmän plats gör att vi finner det möjligt att tillföra en ny bostad på platsen. Däremot anser vi det viktigt att den nya bostaden anpassas efter omgivande småhusbebyggelse och därmed inte stör områdets gestaltning.

Underrättelse

Nämndens beslut kan överklagas (se kungörelse om antagande).

§ 24

Mars och Vulcanus 1, Gamla Stan, Dnr 2022-08258-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att anta förslaget till ändring av detaljplan.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 24

Tjänsteutlåtandet avser antagande av förslag till ändring av detaljplan för Mars och Vulcanus 1 i stadsdelen Gamla Stan.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Underrättelse

Nämndens beslut kan överklagas (se kungörelse om antagande).

§ 25

Tenstadalens dagvattenpark, del av Akalla 4:1 m.fl., Tensta,
Dnr 2020-06525-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

§ 26

Riksby 1:13 m.fl. vid Linta Gårdsväg, Riksby,
Dnr 2017-16020-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och överlämnar det till kommunfullmäktige för antagande efter att erforderliga genomförandebeslut har fattats av exploateringsnämnden.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 26

Tjänsteutlåtandet avser godkännande av förslag till detaljplan för
Riksby 1:13 m.fl. vid Linta gårdsväg i stadsdelen Riksby.

Nämndens behandling av ärendet

Jäv

Björn Ljung (L) har på grund av jäv inte deltagit i eller varit
närvarande vid handläggningen av detta ärende.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Marie Della Morte Pålstam (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna förslaget till detaljplan, samt att därutöver anföra följande:

SD är i princip positiv till att det byggs på gatans östra sida eftersom det sker på mark som i huvudsak redan är hårdgjord. När det gäller bostäderna som föreslås på västra sidan av gatan som nu till stor del är oexploaterad mark är det ett större ingrepp på områdets nu gröna karaktär. Vidare är det tveksamt om markförhållandena i de nu gröna delarna är lämpliga. Det föreliggande förslaget har väckt mycket oro i de intilliggande koloniområdena. Deras oro är i högsta grad befogad avseende sänkning av grundvattnet i vissa delar och risken för större dagvattenmängder i andra som konsekvens av utbyggnaden. SD:s syn är att dessa frågor måste utredas mera noggrant innan något beslut om byggnation tas. När det gäller kommunikationer är platsen osedvanligt illa vald. Vägen från Brommaplan till Bromma flygplats är hårt trafikerad. Ytterligare aktiviteter här kommer att göra trafiksituationen ännu svårare. Allmänna kommunikationer är inte heller en lösning på denna plats. Busstrafiken är gles och utökad sådan blir svårt med den täta trafiken på smala vägar. Sammantaget är det inte en lämplig plats för bostäder om inte dessa faktorer kan hanteras. Kontor i ett sådant läge kommer att få svag beläggning med tanke på svårigheten att ta sig dit.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V),

Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Marie Della Morte Pålstam (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är positivt att området kan utvecklas för att skapa fler bostäder och arbetsplatser inom Bromma. Planen innebär cirka 1230 bostäder, ett stort antal nya arbetsplatser, nya förskolor och skola samt en stor mängd idrottytor, både inom idrottshall och utomhus. Utvecklingen av platsen innebär fina stadskvaliteter i ett attraktivt område i Stockholm med en genomgående tanke där kvartersbebyggelsen utformas för att vara högre mot huvudgatan och falla av mot de skogsklädda höjderna. Utvecklingen sker till stor del på redan anspråkstagen mark och planen genomsyras av ett stort fokus på gröna gator, parker, torg och gårdar skapar kopplingar till omgivande naturen.

Området kommer på sikt kunna interagera med Bromma parkstad. Vi finner det väsentligt att kvarteren med verksamhetslokaler utformas flexibelt så att de skulle kunna omvandlas till bostäder när flygplatsen lagt ner sin verksamhet. Detta skulle kunna ske genom en tilläggsplan.

Nämnden beklagar att buller från Bromma flygplats i dagsläget omöjliggör en utbyggnad av tusentals bostäder runt hela staden. De kvarter som nu planeras som bullervall p.g.a. flygplatsens verksamhet, vore utmärkta att använda för bostadsändamål, välbelägna nära Lillsjön och Kvarnbergets grönska.

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar att ett till stor del redan exploaterat område utvecklas till attraktiva bostadsmiljöer med goda idrottsmöjligheter. Vi ser särskilt positivt på delarna med tät kvartersstruktur, där sidogator utformas som så kallade woonerfs med växelvis plantering.

Kvarteren öster om huvudgatan blir i huvudsak kontor och verksamheter för att fungera som en skärm mot flygbuller. För en långsiktig vision för områdets utveckling bör bestämmelserna och byggnaderna utformas med flexibilitet för framtida omvandling till bostäder när flygbullret upphör.

Centerpartiet vill betona vikten av att planen stöder trafiklösningar som möjliggör fullt funktionell kollektivtrafik från dag ett. För att inte vara beroende av kommande etappers färdigställande bör planen inkludera en välutformad vändplan för bussar vid de norra hållplatslägena som är under utredning. Vi har observerat problem i andra områden där otillräckliga kollektivtrafiklösningar har orsakat trafikkaos, särskilt vid idrottsanläggningar.

Längs den nya huvudgatan blir cykelbanorna endast ca 2 meter breda, vilket är för smalt för att möjliggöra säkra möten och omkörningar. Enligt stadens egna riktlinjer ska huvudstråk ha minst 2,5 m breda dubbelriktade cykelbanor. Ett cykelstråk byggs visserligen ut på östra sidan längs med skogsbrynet, men det är längs med huvudstråket målpunkterna finns. Vi föreslår en översyn av huvudgatans dimensioner för att säkerställa en säker och funktionell cykelinfrastruktur.

Enligt planbeskrivningen medges inglasning endast för balkonger som kragar ut maximalt 1,0 meter från fasadliv. Vi vill påminna om att boende i området kommer att vilja glasa in sina balkonger oavsett hur mycket de kragar ut, speciellt så länge flygbullret kvarstår, vilket planen och gestaltningen bör ta hänsyn till.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 27

Del av Ulvsunda 1:1, Riksby, Dnr 2019-03328-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och överlämnar det till kommunfullmäktige för antagande.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 maj 2024.
Bilaga § 27

Tjänsteutlåtandet avser godkännande av förslag till detaljplan för del av Ulvsunda 1:1, intill Linta Gårdsväg i stadsdelen Riksby.

Nämndens behandling av ärendet**Jäv**

Björn Ljung (L) har på grund av jäv inte deltagit i eller varit närvarande vid handläggningen av detta ärende.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Marie Della Morte Pålstam (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Marie Della Morte Pålstam (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är positivt att mycket av parkeringsbehovet för det kommande området i Riksby kan lösas genom ett modernt mobilitetshus. Utöver parkering för bilar och möjlighet för bilpooler kommer det även finnas lådcykelpool, uthyrning av elcyklar, laddplatser för elcyklar, utlämningsboxar för paket samt möjlighet för restauranglokal samt kontorsverksamhet. Delar av byggnaden föreslås även kunna användas för stadsodling. Blandningen av funktioner kommer göra byggnaden attraktiv att besöka och bidra till att skapa folkliv och rörelse i området.

Detaljplanen innebär samlokalisering av teknisk infrastruktur genom anläggningar för pumpstation för fjärrvärmenätet, elnätsstation samt IT och telefoni.

Byggnaden möjliggör många betydelsefulla funktioner för befintliga och framtida boende och besökare i området på ett smart, välgestaltat och yteffektivt vis.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 28

Stora Sköndal etapp 2a, Sköndal, Dnr 2019-09138-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och överlämnar det till kommunfullmäktige för antagande.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 23 maj 2024.
Bilaga § 28

Tjänsteutlåtandet avser godkännande av förslag till detaljplan för Stora Sköndal etapp 2a i stadsdelen Sköndal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att inte godkänna kontorets förslag att anta detaljplanen, samt att därutöver anföra följande:

Sköndal är under kraftig utbyggnad, och detta har pågått under flera år. De boende i området har många synpunkter, de flesta negativa, på att deras stadsdel förändras och förtätas i den utsträckning som nu pågår. Den lokala opinionen har avseende just denna etapp speciellt vänt sig

mot de punkthus som skapar skuggor och ger insyn i omkringliggande fastigheter. Staden ointresse av att lyssna på de boende vid förtätningar är speciellt allvarligt i ett område som Sköndal som håller på att helt förändras och de som bor där ser med chock på hur deras en gång trivsamma och lugna förort byggs om till tät stad. Förutom att många boende är emot denna stora utbyggnad är stadsdelen olämplig att förtätas i den utsträckning som nu sker även avseende kollektivtrafiken. Den sköts enbart av bussar och det är få linjer att välja på. Sköndal blir, om exploateringen fortsätter, den största förort som inte har spårbunden trafik.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Majoriteten ser positivt på att planen bidrar till att uppfylla stadens bostadsmål genom att möjliggöra 1750 nya bostäder samt bidrar till 2013 års Stockholmsöverenskommelse gällande utbyggnad av tunnelbanan och ökat bostadsbyggande. Sköndal har potential att bli en unik stadsdel där tusentals stockholmare bereds möjlighet att bo i ett naturnära område med stora kulturhistoriska värden. Majoriteten ser positivt på de förändringar som skett i planen efter samrådet.

Stadsdelen Sköndal saknar egen tillgång till spårbunden kollektivtrafik och är därför beroende av busstrafik för sin kollektivtrafikförsörjning. I dag fungerar denna trafik dåligt till följd av en ansträngd trafiksituation in och ut ur stadsdelen via Nynäsvägen. Det är otillfredsställande att kollektivtrafikresande försvåras då bussar blir försenade genom dålig framkomlighet. Genom den omfattande nybebyggelse av bostäder som den föreliggande detaljplanen innebär ökar behovet av åtgärder för att underlätta framkomligheten för kollektivtrafiken.

För att tillförsäkra den växande stadsdelen Sköndal adekvat kollektivtrafikförsörjning fordras att staden genom berörda förvaltningar genomför ett utredningsarbete och genomför åtgärder för bättre framkomlighet för buss.

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar att nämnden äntligen kan godkänna förslaget till detaljplan för denna etapp av Stora Sköndal med ett stort antal bostäder och en fullstor idrottshall. Däremot beklagar vi att projektet inte verkar ha behandlas med den prioritet det förtjänar på grund av att marken är privatägd. Att staden inte får exploateringsintäkter ska inte hindra en snabb och effektiv process, särskilt när det gäller ett så omfattande och viktigt projekt för stadsutvecklingen.

Enligt Centerpartiet måste staden fokusera på att förbättra och effektivisera de interna strukturerna för att skapa framdrift i dylika projekt. När privata aktörer visar vilja och kapacitet att utveckla och bygga bör vi som stad göra allt vi kan för att stötta dessa initiativ, inte minst i ljuset av rådande byggkris och bostadsbrist.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 29

Förslag till namn för tunnel i stadsdelen Södermalm,
Dnr 2024-01661-8.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt namnberedningens förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att *Slussentunneln* utgår som namn på tunnel och att fastställa *Slusstunneln* som nytt namn på tunnel.

Handlingar i ärendet

Namnberedningens tjänsteskrivelse från den 18 april 2024.
Bilaga § 29

Skrivelsen avser förslag till namn för tunnel i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt namnberedningens förslag.

Underrättelse

Lantmäterimyndigheten ska underrättas om beslutet.

Exploateringsnämnden ska underrättas om beslutet.

§ 30**Förslag till namn för gång- och cykelbro i stadsdelen Södermalm, Dnr 2024-01812-8.1****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt namnberedningens förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att fastställa att *Sjöbergsrampen* utgår som namn på gång- och cykelbro.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Namnberedningens tjänsteskrivelse från den 18 april 2024.
Bilaga § 30

Skrivelsen avser förslag att namn ska utgå för gång- och cykelbro i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - a) Att avslå kontorets förslag till beslut.
  - b) Att *Sjöbergsrampen* kvarstår som namn.
  - c) Att därutöver anföra följande:

Det var ett dråpslag för alla stadens gång- och cykeltrafikanter när rampen till gång- och cykelbron vid

Slussen plötsligt ströks med ett penseldrag, helt utan analyser hur det påverkar trafikflöden. Till följd av stadens oförmåga att gemensamt med regionen finna lösningar blev cyklisterna åter förpassade till bottenplatsen när trafikslagen rankas efter prioritet. Det är beklagligt att majoriteten finner sig i att acceptera denna markanta försämring för Stockholms cyklister som den borttagna rampen i praktiken innebär.

Tusentals pendlare cyklister blir hänvisade till att navigera mellan flanörer och broöppningar på de låga slussbroarna, en infrastruktur som aldrig varit tänkt att dimensioneras för deras ändamål. Cykelbanan kantas av vistelseytor på ena sidan och bänkar på den andra med ständiga konflikter som oundvikligt utfall där cyklisterna åter är de som förväntas anpassa sig.

Trots att misstag nu begås bör man inte förhindra möjligheten att åtgärda dem i framtiden. Därför bör såväl bro som landfäste utformas så att en ramp kan adderas i ett senare skede. Centerpartiet har inte tappat hoppet om att ansvariga politiker och tjänstemän kommer att ta sitt förnuft till fånga. Sjöbergsrampen som namn bör kvarstå som en påminnelse om detta haveri till dess att rampen byggs.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt namnberedningens förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Lantmäterimyndigheten ska underrättas om beslutet.

Exploateringsnämnden ska underrättas om beslutet.

§ 31

Vaggan 1, Olovslund, Dnr 2021-12769-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för yttre ändringar av enbostadshus med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 8 maj 2024.
Bilaga § 31 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för tillbyggnad och yttre ändringar av enbostadshus på fastigheten Vaggan 1 i stadsdelen Olovslund.

Komplettering med material- och kulörbeskrivning inkommit den 29 maj 2024.

Dokument nr. 40

Bilaga § 31 B

Tjänsteanteckning om inkommen komplettering med material- och kulörbeskrivning från den 5 juni 2024.

Dokument nr. 42

Bilaga § 31 C

Yttrande från byggherren inkommit den 10 juni 2024.

Dokument nr. 43

Bilaga § 31 D

Kontorets bemötanden från den 11 juni 2024.

Dokument nr. 44 och 46

Bilaga § 31 E

Yttrande från byggherren inkommit den 12 juni 2024.

Dokument nr. 48

Bilaga § 31 F

Kontorets bemötande från den 12 juni 2024.

Dokument nr. 49

Bilaga § 31 G

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 32

Ryggan 2, Eneby, Dnr 2023-10682-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för ändrad användning från lokal till bostäder, tillbyggnad av våning och yttre ändringar, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 7 maj 2024.
Bilaga § 32 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning från lokal till bostäder, tillbyggnad av våning och yttre ändringar på fastigheten Ryggen 2 i stadsdelen Eneby.

Yttrande från sökanden inkommit den 4 juni 2024.
Dokument nr. 98 och 99
Bilaga § 32 B

Kontorets bemötande från den 11 juni 2024.
Dokument nr. 101
Bilaga § 32 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 33

Lysbomben 5, Marieberg, Dnr 2023-18599-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för tillbyggnad av kontor, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja rivningslov för rivning av byggnad, med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja marklov för schakt, med stöd av 9 kap. 35 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Byggherrens förslag till kontrollansvarig godtas. KA är certifierad med behörighet K.

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 2 maj 2024.
Bilaga § 33

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov, rivningslov och marklov för rivning av byggnad, tillbyggnad av kontor och ändrade marknivåer på fastigheten Lysbomben 5 i stadsdelen Marieberg.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan, samt att därutöver anföra följande:

Vaktmästarbostäder behövs knappast i dagens samhälle där man är van att ordna sådant själv, oberoende av sin arbetsgivare. Dock, detta är en del av utvecklingen av det

svenska urbaniserade samhället och om man river en sådan byggnad river man också delar av vår 18-, och 19-hundratals historia. Om det behövs mer kontorsyta finns det sätt att göra det med bibehållen vaktmästarbostad.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet och tjänsteutlåandet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 34

Skulderbladet 38, Eneby, Dnr 2024-00342-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för tillbyggnad av enbostadshus, med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anföra följande:

Åtgärden avser bygglov i efterhand för en tillbyggnad av befintlig vidbyggd garagedel med 7,5 kvadratmeter bruttoarea, BTA. Åtgärden bedöms som lämplig för sitt ändamål och överensstämmer med det som framgår i styrdokumentet Varsam utveckling av småhus- och villaområden. Ärendet har grannhört och inga negativa synpunkter har inkommit. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 31b § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 34 A

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 26 april 2024.
Bilaga § 34 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov i efterhand för tillbyggnad av enbostadshus på fastigheten Skulderbladet 38 i stadsdelen Eneby. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 35**Alvik 1:18**, Alvik, Dnr 2023-17459-575**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för nybyggnad av bastu på flytbrygga, med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anför följande:

Ansökan avser nybyggnad av bastu på flytbrygga som placeras på område som enligt detaljplanen ska vara öppet vattenområde men där trädäck och bryggor för allmänhetens rekreation får uppföras. Stadsbyggnadsnämnden beslutade att återremittera ärendet för grannhörande där inga negativa synpunkter har inkommit. Stadsbyggnadsnämnden anser att föreslagna åtgärder är en liten avvikelse från detaljplanen. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 31b § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 35 A

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 6 maj 2024.
Bilaga § 35 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för nybyggnad av bastu på flytbrygga på fastigheten Alvik 1:18 i stadsdelen Alvik. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för nybyggnad, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande från sökanden inkommit den 7 juni 2024.

Dokument nr. 76

Bilaga § 35 C

Kontorets bemötande från den 10 juni 2024.

Dokument nr. 77

Bilaga § 35 D

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Julian Kroon (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är välkommet med fler aktiviteter på den aktuella platsen och vi skulle vara mer positiva till förslaget om det kan garanteras att allmänheten fortsatt får tillgång till flotten även med en bastu på platsen. Kontorets underlag beskriver kravet på medlemskap, och vi instämmer i dess bedömning av hur detta hindrar allmänhetens tillträde. Om avstängning för allmänheten är en förutsättning för bygget bör det inte få tillstånd.

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

Trafikkontoret ska underrättas om beslutet.

§ 36

Humlegårdsmästaren 1, Östermalm, Dnr 2023-10471-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för ändrad användning av lokal till bostad, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 4 april 2024.
Bilaga § 36 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning av lokal till bostad på fastigheten Humlegårdsmästaren 1 i stadsdelen Östermalm.

Yttrande från sökanden inkommit den 29 maj 2024.

Dokument nr. 11

Bilaga § 36 B

Kontorets bemötande från den 31 maj 2024.

Dokument nr. 12

Bilaga § 36 C

Yttrande från sökanden inkommit den 12 juni 2024.

Dokument nr. 13

Bilaga § 36 D

Kontorets bemötande från den 12 juni 2024.

Dokument nr. 14

Bilaga § 36 E

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 37

Ödin 15, Vasastaden, Dnr 2023-14986-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för yttre ändring för igensättning av sex st. lanterniner på innergård med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för yttre ändring för uppförande av två nya lanterniner på innergård med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anföra att åtgärderna avser renovering/förstärkning av befintligt bjälklag på innergård. I samband med detta föreslås sex st. befintliga lanterniner gjutas igen och två st. nya lanterniner

uppföras. Detaljplanen reglerar inte yttre ändringar men anger att lanterniner inte får uppföras på gård. Igensättning av lanterniner är således planenligt och bör beviljas. Ärendet har grannhört och inga negativa synpunkter har inkommit. Åtgärden bedöms som lämplig för sitt ändamål. Stadsbyggnadsnämndens anser att uppförandet av nya lanterniner innebär en liten avvikelse från detaljplanen. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 31b § Plan- och bygglagen (2010:900).

Byggherrens förslag till kontrollansvarig godtas. KA är certifierad med behörighet K.

Allmänna upplysningar Bilaga § 37 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 26 april 2024.
Bilaga § 37 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för yttre ändring av flerbostadshus, igensättning och uppförande av nya lanterniner på fastigheten Odin 15 i stadsdelen Vasastaden. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Bevilja bygglov för yttre ändring för igensättning av sex st. lanterniner på innergård med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Avslå ansökan om bygglov för yttre ändring för uppförande av två nya lanterniner på innergård med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 38

Porslinsbruket 16, Vasastaden, Dnr 2023-16835-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannehörande samt att därutöver anföra följande:

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att det är uppenbart att lov inte kan ges. Nämnden beslutar därför att ärendet ska grannehöras i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. 25 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 2 maj 2024.

Bilaga § 38 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning från fordonsverksamhet till kontor samt yttre ändring på fastigheten Porslinsbruket 16 i stadsdelen Vasastaden.

Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för ändrad användning med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Bevilja bygglov för yttre ändring med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande från sökanden inkommit den 5 juni 2024.

Dokument nr. 42

Bilaga § 38 B

Kontorets bemötande från den 7 juni 2024.

Dokument nr. 43

Bilaga § 38 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att återremittera ärendet.

Underrättelse

Sökanden och fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

§ 39

Sjöhästen 5, Östermalm, Dnr 2023-17507-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannehörande samt att därutöver anföra följande:

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att det är uppenbart att lov inte kan ges. Nämnden beslutar därför att ärendet ska grannehöras i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. 25 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 18 april 2024.
Bilaga § 39 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för tillbyggnad och yttre ändring på fastigheten Sjöhästen 5 i stadsdelen Östermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad, ändrad användning och yttre ändringar, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande från sökanden inkommit den 4 juni 2024.

Dokument nr. 50

Bilaga § 39 B

Kontorets bemötande från den 5 juni 2024.

Dokument nr. 51

Bilaga § 39 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att återremittera ärendet.

Underrättelse

Sökanden och fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

§ 40

Läraren 7, Norrmalm, Dnr 2023-17525-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för ändrad användning med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för yttre ändring med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anför att ansökan avser ändrad användning samt yttre ändring av gårdsfasad. Invändigt planeras omdisponering av funktioner inom byggnaden. Totalt föreslås ändrad användning inom en BTA om 420 kvadratmeter fördelat på tre våningsplan. Åtgärderna anses lämpliga för sitt ändamål. Stadsbyggnadsnämnden anser inte att föreslagna åtgärder är ovarsamma eller förvanskande. Det råder planstridigt utgångsläge för fastigheten vilket stadsbyggnadsnämnden inte bedömer som hinder för att bevilja ytterligare tillbyggnad. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 30 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Byggherrens förslag till kontrollansvarig godtas. KA är certifierad med behörighet K.

Allmänna upplysningar Bilaga § 40 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 25 april 2024.

Bilaga § 40 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning samt yttre ändring på fastigheten Läraren 7 i stadsdelen Norrmalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för ändrad användning med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Bevilja bygglov för yttre ändring med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande inkommit den 9 juni 2024.

Dokument nr. 65

Bilaga § 40 C

Kontorets bemötande från den 11 juni 2024.

Dokument nr. 66

Bilaga § 40 D

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 41

Sjökatten 18, Vasastaden, Dnr 2023-17830-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för nybyggnad av teknikbyggnad, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och sitt förslag.

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 24 april 2024.
Bilaga § 41

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för nybyggnad av teknikbyggnad på fastigheten Sjökattn 18 i stadsdelen Vasastaden.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår i första hand att stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet, i andra hand att nämnden beslutar att bevilja ansökan.
- 3) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 42**Repslagaren 22, Östermalm, Dnr 2023-18199-575****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannhörande samt att därutöver anföra följande:

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att det är uppenbart att lov inte kan ges. Nämnden beslutar därför att ärendet ska grannhöras i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. 25 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 22 april 2024.
Bilaga § 42

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för tillbyggnad på fastigheten Repslagaren 22 i stadsdelen Östermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att återremittera ärendet.

Underrättelse

Sökanden och fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

§ 43**Norra Djurgården 1:1, Ladugårdsgärdet, Dnr 2024-00733-5.1****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för tillbyggnad med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja rivningslov för uterum med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anföra att ansökan avser en tillbyggnad till Villa Källhagen och rivning av befintligt uterum, orangeri. Tillbyggnaden ersätter orangeriet med samma placering och storlek. Den nya tillbyggnaden ansluter väl till huvudbyggnaden i landskapets längdriktning och till den lägre flygelbyggnaden som riktar sig ut i parken. Tillbyggnaden uppfyller kraven på anpassning och omgivningspåverkan samt är ett varsamt tillägg till byggnaden och bebyggelseområdet. Tillbyggnaden är även lämplig med hänsyn stads- och landskapsbilden och god helhetsverkan. Tillbyggnaden bedöms inte skada Nationalstadsparkens värden. Förslaget medför inte ett fysiskt eller visuellt intrång i Nationalstadsparken. Stadsbyggnadsnämnden anser inte att föreslagna åtgärder är ovarsamma eller förvanskande. Åtgärderna anse lämpliga för sitt ändamål. Ärendet har grannhört och inga negativa synpunkter har inkommit. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 31 b § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 43 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 3 juni 2024.

Bilaga § 43 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för tillbyggnad och rivning av del av byggnad på fastigheten Norra Djurgården 1:1 i stadsdelen Ladugårdsgärdet. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Bevilja rivningslov för uterum med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 44

Loket 36, Vasastaden, Dnr 2024-04241-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för ändrad användning av del av butik till bostad med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för yttre ändringar av flerbostadshus med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna, Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 24 april 2024.
Bilaga § 44 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning av del av butik till bostad och yttre ändringar på fastigheten Loket 36 i stadsdelen Vasastaden.

Yttrande från sökanden inkommit den 5 juni 2024.

Dokument nr. 20

Bilaga § 44 B

Kontorets bemötande från den 7 juni 2024.

Dokument nr. 21

Bilaga § 44 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 45

Sätra 2:9, Sätra, Dnr 2023-10594-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för nybyggnad av ishall, med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anför följande:

Ansökan avser nybyggnad av en ishall.

Stadsbyggnadsnämnden anser att föreslagen nybyggnation är lämplig för sitt ändamål, väl utformad och tar hänsyn till kringliggande bebyggelse samt att byggnaden är ett varsam och välanpassad tillägg i omgivningen. Byggnaden är

lämplig för sitt ändamål. Ärendet har grannhört och det negativa yttrande som inkommit relaterar inte till frågor kopplat till planstridigheten om våningsantal. Inkommit yttrande anses därför inte av nämnden vara ett hinder för att bevilja bygglov. Stadsbyggnadsnämnden anser att utvecklingen är i enighet med detaljplanens syfte. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 31 b § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 45 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 29 maj 2024.
Bilaga § 45

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för nybyggnad av ishall på fastigheten Sättra 2:9 i stadsdelen Sättra. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för nybyggnad av ishall, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

Sakägare med erinran ska delges beslutet.

§ 46

Råseglet 1, Gröndal, Dnr 2023-11159-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för yttre ändring av flerbostadshus, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna, Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 12 april 2024.
Bilaga § 46 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för yttre ändring av flerbostadshus på fastigheten Råseglet 1 i stadsdelen Gröndal.

Yttrande från sökanden inkommit den 9 juni 2024.

Dokument nr. 20

Bilaga § 46 B

Kontorets bemötande från den 10 juni 2024.

Dokument nr. 21

Bilaga § 46 C

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 47

Tristan 27, Kälvesta, Dnr 2023-16083-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för yttre ändring som avser byte av tre fönster, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna, Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 18 april 2024.
Bilaga § 47

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för yttre ändring av enbostadshus i efterhand på fastigheten Tristan 27 i stadsdelen Kälvesta.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M), Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 48

Rödlöken 8, Enskedefältet, Dnr 2023-07990-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan om bygglov i efterhand för uppsättning av solceller mot gata, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anföra följande:

Ansökan avser bygglov i efterhand för installation av solcellspaneler på enbostadshus. Åtgärderna bedöms vara lämpliga för sitt ändamål. Stadsbyggnadsnämnden anser inte att föreslagna åtgärder är ovarsamma eller förvanskande. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 30 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 48 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 21 maj 2024.
Bilaga § 48 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för uppsättning av solenergianläggning på enbostadshus på fastigheten Rödlöken 8 i stadsdelen Enskedefältet. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov i efterhand för uppsättning av solceller mot gata, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är viktigt att staden arbetar aktivt och stödjer insatser som främjar målen om hållbarhet och minskade utsläpp av klimatgaser. Solceller kan vara ett viktigt verktyg för just detta. Samtidigt så behöver en särskild hänsyn tas på platser där det finns byggnader som kan anses vara särskilt skyddsvärda utifrån kulturhistoriskt värde och intryck i stadsbilden eller när enhetliga taklanskap är signifikant för områdets helhetsverkan. Stadsbyggnadskontorets uppfattning att solcellerna som är väl synliga inte är anpassade till området, vilket är utpekat som särskilt kulturhistoriskt värdefullt, är därför viktigt att beakta. Tidigare beslut av nämnden att bevilja solpaneler som stadsbyggnadskontoret ansett påverka stadsbilden och kulturvärden negativt har av högre instans upphävts.

De senaste åren har det skett en teknisk utveckling av solceller och paneler i hög takt. Redan idag finns det solceller i flera olika färger och solpaneler som kan böjas och formas efter takkonturen att tillgå på marknaden. Genom teknikutveckling och ökad efterfrågan kommer utbudet av solceller med olika tekniska kvaliteter och nyanser att öka samtidigt som priset minskar ytterligare.

För att långsiktigt möjliggöra en fortsatt utbyggnad med solceller över hela staden ser vi behovet av att stadsbyggnadsnämnden etablerar en dialog med de aktörer som är verksamma inom branschen för solpanelsinstallationer. Nämnden kan på så vis påverka utbudet och utveckling av solceller och paneler för att de ännu bättre ska harmonisera med stadens taklandskap gällande färg och form.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 49

Gamla Stan 1:30, Gamla Stan, Dnr 2016-06011-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 6 februari 2024.
Bilaga § 49

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning till restaurang på fastigheten Gamla Stan 1:30 i stadsdelen Gamla Stan.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att bordlägga ärendet.

§ 50

Flätan 2, Sköndal, Dnr 2023-06398-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för tillbyggnad av entréparti och påbyggnad av vind, ändring av takets kulör från rött till svart, tillkommande takfönster, fönster som vetter mot garageinfarten ökar i storlek, minskning i storlek av garageport samt ändrade material och kulör på fasaden från plåt till trä samt kulörförändring från vit fasad med bruna knutar till calcitefärgad fasad och vita knutar, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter från Moderaterna och Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 17 april 2024.
Bilaga § 50 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för tillbyggnad av småhus samt yttre ändringar på fastigheten Flätan 2 i stadsdelen Sköndal.

Yttrande från sökanden inkommit den 10 juni 2024.
Dokument nr. 19
Bilaga § 50 B

Kontorets bemötande från den 10 juni 2024.
Dokument nr. 20
Bilaga § 50 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD) föreslår i första hand att stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannhörande, i andra hand att nämnden beslutar att bevilja ansökan.
- 3) Björn Ljung (L) föreslår i första hand att stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannhörande, i andra hand att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 51

Luma 3, Södra Hammarbyhamnen, Dnr 2023-10597-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för inglasningar av balkonger, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 25 april 2024.
Bilaga § 51

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för generell inglasning av balkonger på fastigheten Luma 3 i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 52

Medusa 1, Gamla Stan, Dnr 2023-15378-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Johan Nilsson m.fl. (M):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för grannehörande samt att därutöver anföra följande:

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att det är uppenbart att lov inte kan ges. Nämnden beslutar därför att ärendet ska grannehöras i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. 25 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Reservation

Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 april 2024.
Bilaga § 52 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning av butik till restaurang, yttre ändringar på fastigheten Medusa 1 i stadsdelen Gamla Stan. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för ändrad användning av butik till restaurang, yttre ändringar med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande från sökanden inkommit den 3 juni 2024.

Dokument nr. 32

Bilaga § 52 B

Kontorets bemötande från den 11 juni 2024.

Dokument nr. 33

Bilaga § 52 C

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Johan Nilsson m.fl. (M) föreslår att ärendet återremitteras (se beslutet).
- 2) Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att återremittera ärendet.

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från Julian Kroon (SD) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden och fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

§ 53

Södermalm 10:35, Södermalm, Dnr 2024-01351-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för yttre ändring, nya fönster, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 april 2024.
Bilaga § 53

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för yttre ändring, nya fönster på fastigheten Södermalm 10:35 i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 54

Fabriken 26, Södermalm, Dnr 2024-02459-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för uppförande av nya balkonger och fönsterdörrar, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), samtliga ledamöter för Moderaterna och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 11 april 2024.
Bilaga § 54

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för uppförande av nya balkonger och fönsterdörrar (mot gata) på fastigheten Fabriken 26 i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP) och Julian Kroon (SD).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 55

Landningsbanan 2, Skarpnäcks Gård, Dnr 2024-02918-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förslaget i stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande och av de skäl som har angetts i tjänsteutlåtandet:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om bygglov för skylt, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Reservation

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 23 april 2024.
Bilaga § 55 A

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för skylt på fastigheten Landningsbanan 2 i stadsdelen Skarpnäcks Gård.

Yttrande inkommit den 10 juni 2024.

Dokument nr. 29

Bilaga § 55 B

Kontorets bemötande från den 11 juni 2024.

Dokument nr. 30

Bilaga § 55 C

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), Johan Nilsson m.fl. (M) och Julian Kroon (SD).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet och tjänsteutlåtandet.

§ 56**Rödkålen 6**, Enskedefältet, Dnr 2024-03401-5.1**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för yttre ändring, uppsättning av solcellspaneler på takfall mot gata samt solceller placerade mot gård med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anföra följande:

Ansökan avser bygglov för yttre ändring genom installation av solcellspaneler på enbostadshus. Åtgärderna bedöms vara lämpliga för sitt ändamål. Stadsbyggnadsnämnden anser inte att föreslagna åtgärder är ovarsamma eller förvanskande. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 30 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Allmänna upplysningar Bilaga § 56 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 april 2024.
Bilaga § 56 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för yttre ändring, uppsättning av solcellspaneler på enbostadshus på fastigheten Rödkålen 6 i stadsdelen Enskedefältet. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för yttre ändring, uppsättning av solcellspaneler på takfall mot gata med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Bevilja bygglov för solceller placerade mot gård med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Yttrande från sökanden inkommit den 7 juni 2024.

Dokument nr. 21

Bilaga § 56 C

Kontorets bemötande från den 10 juni 2024.

Dokument nr. 20

Bilaga § 56 D

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är viktigt att staden arbetar aktivt och stödjer insatser som främjar målen om hållbarhet och minskade utsläpp av klimatgaser. Solceller kan vara ett viktigt verktyg för just detta. Samtidigt så behöver en särskild hänsyn tas på platser där det finns byggnader som kan anses vara särskilt skyddsvärda utifrån kulturhistoriskt värde och intryck i stadsbilden eller när enhetliga taklanskap är signifikant för områdets helhetsverkan. Stadsbyggnadskontorets uppfattning att solcellerna som är väl synliga inte är anpassade till området, vilket är utpekat som särskilt kulturhistoriskt värdefullt, är därför viktigt att beakta. Tidigare beslut av nämnden att bevilja solpaneler som stadsbyggnadskontoret ansett påverka stadsbilden och kulturvärden negativt har av högre instans upphävts.

De senaste åren har det skett en teknisk utveckling av solceller och paneler i hög takt. Redan idag finns det solceller i flera olika färger och solpaneler som kan böjas och formas efter takkonturen att tillgå på marknaden. Genom teknikutveckling och ökad efterfrågan kommer utbudet av solceller med olika tekniska kvaliteter och nyanser att öka samtidigt som priset minskar ytterligare.

För att långsiktigt möjliggöra en fortsatt utbyggnad med solceller över hela staden ser vi behovet av att stadsbyggnadsnämnden etablerar en dialog med de aktörer som är verksamma inom branschen för solpanelsinstallationer. Nämnden kan på så vis påverka utbudet och utveckling av solceller och paneler för att de ännu bättre ska harmonisera med stadens taklandskap gällande färg och form.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 57

Stänkskärmen 42, Örby, Dnr 2023-12717-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för ändrad användning av lokal till ny bostad samt yttre ändring, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, samt att därutöver anföra följande:

Ansökan avser ändrad användning från lokal till ny bostad samt yttre ändringar, förstoring av fönster på fasad mot nordöst. Åtgärderna anses lämpliga för sitt ändamål. Stadsbyggnadsnämnden anser inte att föreslagna åtgärder är ovarsamma eller förvanskande. Ärendet har grannhört och inga negativa synpunkter har inkommit. Det rådet planstridigt utgångsläge för fastigheten vilket stadsbyggnadsnämnden inte bedömer som hinder för att bevilja ytterligare tillbyggnad. Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om bygglov i enlighet med 9 kap. 30 § Plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänna upplysningar Bilaga § 57 A

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 7 maj 2024.

Bilaga § 57 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om bygglov för ändrad användning och yttre ändring på fastigheten Stänkskärmen 42 i stadsdelen Örby. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Avslå ansökan om bygglov för ändrad användning av lokal till ny bostad samt yttre ändring, med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Underrättelse

Sökanden ska underrättas om beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska underrättas om beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 58

Sköndal 1:26, Sköndal, Dnr 2024-07331-5.1

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja rivningslov för 79 byggnader med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå ansökan om rivningslov för 2 byggnader med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anföra att ansökan avser rivning av 81 parhus/ radhus/ villor på fastigheterna Sköndal 1:26 och Sköndal 1:8. Ansökan har föregåtts av ett detaljplanearbete i dnr 2019-09138 där detaljplanen godkändes av stadsbyggnadsnämnden 13 juni 2024. Nämnden har genom ett godkännande av detaljplanen tagit ställning för en utveckling av platsen med ny bebyggelse. Interesseavvägning samt bedömning av hur åtgärderna som innebär rivning av 79 av de 81 byggnaderna som ingår i ansökan påverkar stadsbilden och de kulturhistoriska värden som byggnaderna besitter har gjorts i det pågående planarbetet.

Nämnden anser att de aktuella byggnaderna i sig inte har ett så högt kulturhistoriskt värde att rivningslov ska nekas.

Nämnden bedömer att det kulturhistoriska värdet av byggnaderna i sitt större sammanhang, som en enhetlig bebyggelsetypologi, kraftigt har försvagats på grund av det förfall som uppstått då byggnaderna stått tomställda utan fönster och dörrar under en längre period. Nämnden anser därmed att ett rivningslov med hänseende till områdets unicitetsvärden inte ska nekas då de bärande kulturhistoriska värdena till största del upphört på grund av byggnadernas skick och tekniska status.

Vid en avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § Plan- och bygglagen, PBL (2010:900) beslutar stadsbyggnadsnämnden att bevilja ansökan om rivningslov i enlighet med 9 kap. 34 § PBL. Två av byggnader ligger utanför område för planområdet för ny detaljplan och nämnden anser att dessa bör bevaras då på grund av deras historiska och kulturhistoriska värden vilket utgör ett hinder för rivning enligt 9 kap 34 § punkt 2 PBL. Vid en framtida utveckling av platsen där ett större allmänt intresse kan tillgodoses genom rivning kan denna fråga omprövas.

Byggherrens förslag till kontrollansvarig godtas, behörighet K.

Allmänna upplysningar Bilaga § 58 A

Reservation

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 13 maj 2024.
Bilaga § 58 B

Tjänsteutlåtandet avser en ansökan om rivningslov för 81 byggnader på fastigheten Sköndal 1:26 i stadsdelen Sköndal. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Bevilja rivningslov för 79 byggnader med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
- 2 Avslå ansökan om rivningslov för 2 byggnader med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas

Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).

- 2) Julian Kroon (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Särskilt uttalande

Julian Kroon (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är olyckligt att Stora Sköndal vill riva fullt fungerade småhus, och att staden låter detta ske i namn av att bygga tätare. Husen står redan tomma och har lämnats vind för våg, med resultatet att husen har förstörts och området blivit otryggt för de som är grannar. Därmed finns knappast möjlighet att rädda husen längre, vilket kanske var avsikten med denna hantering.

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) instämmer i förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Underrättelse

Sökanden ska delges beslutet och de beslutshandlingar som ingår i beslutet.

Fastighetsägaren ska delges beslutet.

Beslutet ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Kända sakägare ska underrättas om kungörelsen.

§ 59

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 60

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av

Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 61

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 62

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 63

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 64

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 65

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 66

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 67

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 68

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

§ 69

Detta ärende läggs inte ut på Internet på grund av
Dataskyddsförordningen (GDPR).

Vid protokollet

Sara Högne